

Den Haag, 18 juni 2025

Rondetafelgesprek vaste kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat.

Betoog de heer leuwe Jan de Vries, raadslid VVD in de gemeente Ameland op het ontwerp Programma van Eisen, concessie Friese Waddenveren 2029 – 2044.

Voorzitter,

Allereerst wil ik de commissie bedanken voor de uitnodiging om aan dit rondetafelgesprek deel te nemen. Een ogenschijnlijk, sympathiek gebaar. Het heeft bij mij echter ook vragen opgeroepen. Waarom heeft u mij persoonlijk uitgenodigd? Ziet u mij als ‘vertegenwoordiger’ van de gemeenteraad van Ameland? Ik ben dat namelijk niet. Wat denkt u, dat ik u kan meegeven in 1,5 minuut spreektijd? Kan er met mijn aanwezigheid hier in Den Haag, een invulling worden gegeven aan participatie van het Ameland eilandbestuur? Ik denk het niet.

Voorzitter, waar het vandaag om draait is het Ontwerp Programma van Eisen Friese Waddenveren, dat 59 pagina's en 13 bijlagen bevat. Verwacht de commissie, dat ik in de mij toebedeelde, 1,5 minuut spreektijd, daar scherpzinnige opmerkingen over ga maken?

U weet, net zo goed als ik, dat er door vele betrokken partijen, al zoveel is gezegd, dat er al zoveel is geschreven, dat er al zoveel vragen, meningen en zienswijzen zijn geuit en nog worden geuit, zowel op het ‘project bereikbaarheid Ameland’ als het project ‘project Friese Waddenveren’, onder andere via het Platform Participatie. Vele inwoners, ondernemers en bestuurders voelen zich niet gehoord. Vele inwoners, ondernemers en bestuurders maken zich zorgen. Zorgen over ‘zeggenschap van de eilanden’ in de concessie, zorgen over ‘betrouwbaarheid en frequentie van de dienstregeling’, zorgen over de ‘betaalbaarheid van de overtochten’, zowel voor de toerist als voor de eilanders in verband met de ‘eilanderkorting’ op de tarieven, zorgen over de ‘werkgelegenheid’, zorgen over, ‘hoe je van of naar het eiland komt in spoedeisende situaties’. Moet u, als vaste kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat nu naar mij, als raadslid in de gemeente Ameland, luisteren? Nee, wat mij betreft hoeft u dat niet te doen.

Voorzitter, wat ik vraag van de aanwezige commissieleden, is dat zij luisteren naar al die inwoners, al die ondernemers, al die bestuurders, van de Friese eilanden, die enorm veel energie hebben gestoken en steken in het participeren in dit belangrijke traject. U weet, dat de veerverbinding onze enige, serieuze verbinding van en naar de eilanden is. U weet dat de eilander economieën in alle opzichten afhankelijk zijn van een goede veerverbinding. U weet dat schoolgaande kinderen, jongvolwassenen, werknemers met werk op het vasteland, toeleveranciers van bedrijven, hulpdiensten, allemaal afhankelijk zijn van een goede veerverbinding. U weet dat wij voor medische behandelingen op het vasteland, afhankelijk zijn van een goede veerverbinding. Onze leefbaarheid staat of valt voor 100% met een goede veerverbinding.

Voor die goede veerverbinding heb je veilige schepen nodig, heb je bekwaam personeel nodig en last but not least; een goed bevaarbare vaargeul. Dat betekent dat er blijvend gebaggerd moet worden, waarbij verbeteringen in het baggerproces wenselijk zijn. Kijk eens naar de Eemshaven, waar de baggerspecie wél uit het systeem wordt gehaald en voor diverse doeleinden op land wordt gebruikt.

Voorzitter, ik ga in de beperkte spreektijd die ik heb, dan toch één concreet punt noemen uit het Ontwerp Programma van Eisen. Punt 2.1.8 onder 'Vervoerplicht', waarin het volgende wordt benoemd: 'De concessiehouder houdt in ieder geval op de eerste afvaart van de reguliere dienst vanaf een Waddeneiland en de laatste afvaart van de reguliere dienst náár een Waddeneiland, tot 48 uur vóór de geplande vertrektijd, tenminste vier en tot 24 uur vóór de geplande vertrektijd, tenminste twee autoplekken vrij voor eilandbewoners'.

Voorzitter, dit klinkt als een zeer sympathieke eis, maar in de praktijk is over het algemeen op de eerste en de laatste afvaart sowieso wel plaats om met de auto over te varen. Op alle andere, minimaal zes afvaarten per dag, is dat niet het geval en juist dáár zou een verbeterstap wenselijk zijn. En die is mogelijk, door op elke afvaart op de gestelde termijnen en gestelde autoplekken 'vrij te houden voor eilandbewoners'. Maken de eilandbewoners geen gebruik van dit 'reserveringsrecht', dan kunnen de vrijgehouden plaatsen, gewoon weer vrijvallen, wat in de praktijk betekent, dat mogelijke 'reserveplaatsen' opschuiven naar een 'vaste gereserveerde plaats'. De concessiehouder lijdt op deze wijze geen schade en de eilanders krijgen zo meer vervoersmogelijkheden.

Tot slot voorzitter. De hier aanwezige commissieleden, stappen straks in het OV of in de auto of maken gebruik van welk vervoermiddel dan ook en kunnen waarschijnlijk nog thuis het avondmaal nuttigen, de kinderen instoppen voor het slapen gaan. Ik, voorzitter, eilander, Amelander, kom vanavond niet meer thuis. Als ik straks in de auto stap en 2,5 uur later op de veerdam van Holwert aankom, ligt er geen veerboot voor me klaar om me naar Ameland te brengen. Geen normale veerboot, geen sneldienst, geen taxidienst, helemaal niets. Een sneldienst later op de avond was een uitkomst geweest. Maar nee, de laatste boot is om 19.45 uur vertrokken. Ik zal dus ergens een overnachting moeten boeken om pas morgenochtend weer terug te kunnen keren naar het eiland.

Voorzitter, bij deze eindig ik mijn betoog en sta ik ervoor open om vragen van de commissieleden te beantwoorden.

Ieuwe Jan de Vries,

Raadslid VVD in de gemeente Ameland

